

COVID-19 Enfeksiyonu Kemoterapi Yanıtını Etkiliyor Mu?

İlgın Akbıyık, Ender Kalacı, Elif Berna Köksoy, Hakan Akbulut
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı, Ankara

Giriş

COVID-19 enfeksiyonunun immün aktivasyonu tetikleyerek kemoterapi yanıtını artırabileceği hipotezini test edebilen az sayıda pre-klinik ve klinik çalışma mevcuttur. Bu çalışmada, sistemik kemoterapi alan hastalarda COVID-19 enfeksiyonunun tedavi yanıtları üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Yöntem

Eylül 2020-Eylül 2022 tarihleri arasında, kemoterapi alırken veya tedavi başlangıcından en fazla 60 gün önce COVID-19 enfeksiyonu geçiren, ölçülebilir lezyonu olan ileri evre solid tümörlü hastaların radyolojik tedavi yanıtları değerlendirilmiştir.

Sonuçlar

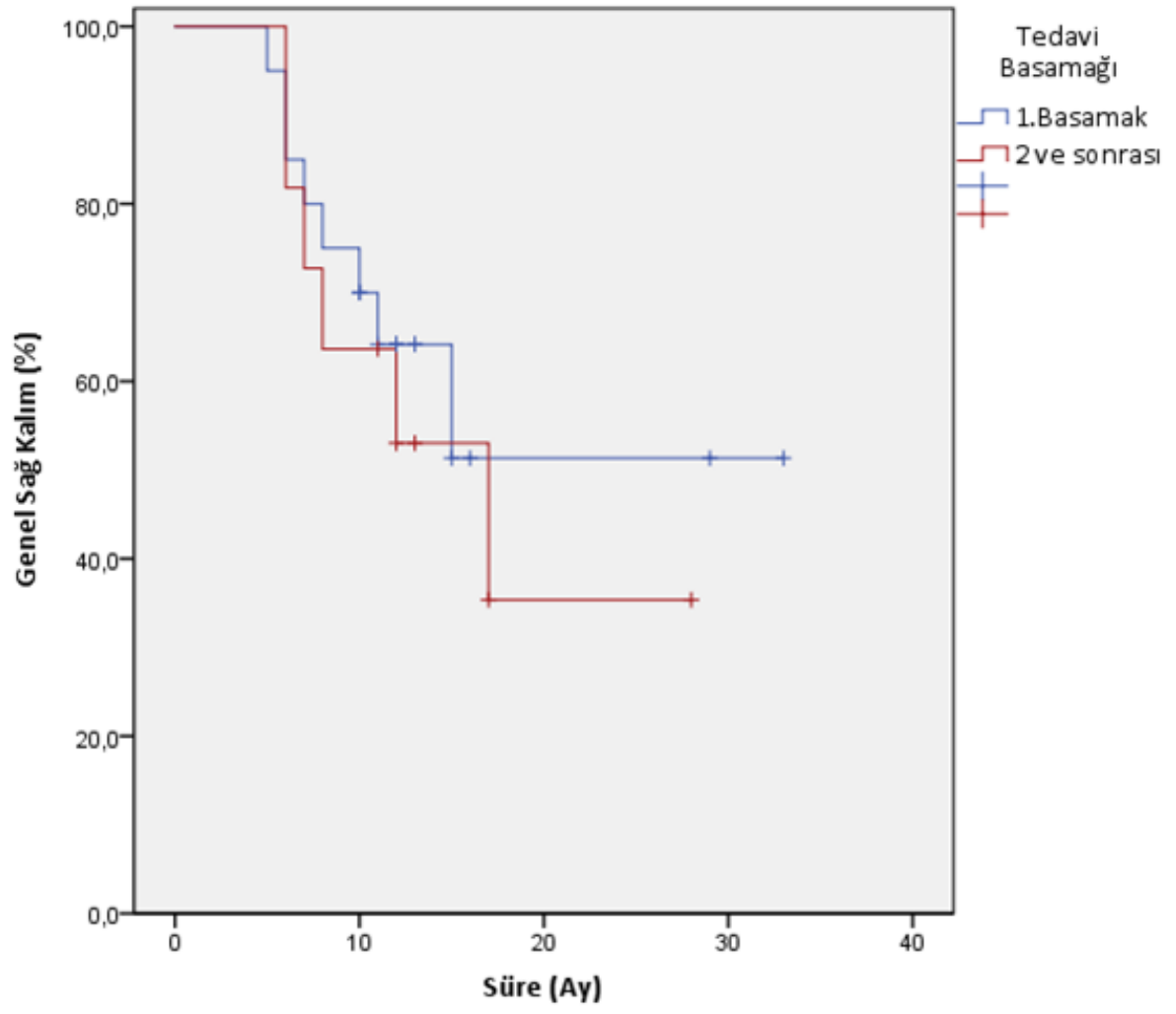
Ülkemizde COVID-19 enfeksiyonunun yaygın olduğu 2 yıllık dönemde kemoterapi esnasında enfeksiyon geçiren toplam 31 hastada 32 COVID-19 enfeksiyonu kayıt altına alındı. Hastaların medyan yaşı 56'ydı. Enfeksiyon sırasındaki tedavilerin 20'si (%62,5) birinci basamak, 12'si (%37,5) ikinci ve daha ileri basamak tedaviydi. Hastaların tanıları ve aşılama durumları Tablo-1'de gösterilmiştir. Hastaların yanıtları ve bu yanıtların tedavi basamaklarına göre dağılımı Tablo-2'de gösterilmiştir. Birinci basamak tedavide %70, ileri basamak tedavilerde %75 hastalık kontrol oranı saptanmıştır. Aşılama bilgilerine ulaşılabilen 23 hasta mevcuttur. Aşılanmış olan hastaların tedavi süreçlerinde hastalık kontrol oranı %76,9, aşılammamış olan 11 hastada ise hastalık kontrol oranı %54,5 olarak gerçekleşmiştir. Birinci basamak tedavi alan hastalarda medyan sağ kalım 20 ay, ikinci basamak tedavi alanlarda 17 ay olarak saptanmıştır (Şekil-1).

Tartışma

Kemoterapi sürecinde COVID-19 enfeksiyonu geçirmiş olan hastalarda özellikle ikinci ve daha ileri basamak tedavilerde %33 yanıt oranı ve %75 hastalık kontrol oranı literatüre dayalı bu basamakta beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir. Aktif enfeksiyon geçiren ve aşılamanan hastalarda hastalık kontrol oranının daha iyi olması COVID-19'a karşı artmış immün yanıtın kemoterapi etkinliğinde de rol oynayabileceğini düşündürmektedir. Yeni tanı KHDAK hastalarında yapılmış olan bir çalışmada da COVID-19 enfeksiyonu geçirmiş olan ve immünoterapi ya da kemo-immünoterapi alan hastalarda genel sağ kalımın ve progresyonsuz sağ kalımın daha iyi olduğu gösterilmiştir. Çalışmamızın en önemli kısıtlılığı hasta sayısının az olması ve retrospektif niteliğidir. Bu tek merkezli çalışmadan edinilen bilgiler, daha geniş kapsamlı çalışmalar ile aktif enfeksiyonun kemoterapi yanıtına ve hasta sağ kalımına etkisinin araştırılmasının konunun aydınlatılmasında yararlı olabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, immün aktivasyon, ileri evre kanser, tedavi yanıtı

Şekil-1

Tablo-1

Tablo-1. Hastaların tanıları ve aşılama durumları			
		n=31	%
Tanı	Akciğer kanseri	5	16,1%
	Kolorektal kanser	6	19,4%
	Meme kanseri	4	12,9%
	Kolon dışı GİS kanseri	7	22,6%
	Baş-boyun kanseri	2	6,5%
	Sarkom	3	9,7%
	Jinekolojik kanser	3	9,7%
	Ürotelyal kanser	1	3,2%
Aşılama durumu	Yok	11	35,5%
	mRNA tabanlı aşı	6	19,4%
	İnaktif aşı	4	12,9%
	mRNA tabanlı aşı+İnaktif aşı	2	6,5%
	Bilinmiyor	8	25,8%

Tablo-2

Tablo-2. Tedavi yanıtları					
	Progresyon	Stabil Hastalık	Parsiyel Yanıt	Tam yanıt	Toplam
Birinci basamak	6 (%30)	4 (%20)	8 (%40)	2 (%10)	20 (%100)
İkinci basamak ve sonrası	3 (%25)	5 (%41,7)	4 (%33,3)	0	12 (%100)